

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH
ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA KLAS LICEUM MISTRZOSTWA SPORTOWEGO
W ZAKOPANEM**

I) WYMAGANIA EDUKACYJNE ujęte w zmienionej podstawie programowej dla w/w klas obowiązującej od 1 września 2024 r.

Na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ uczeń potrafi

1. Wymenić tytuły i autorów utworów wskazanych w liście lektur obowiązkowych w danej klasie i zgodnych z podstawą programową omawianych w czasie lekcji / I1.1, 1.7
2. Przyporządkować utwory literackie obowiązkowe w danej klasie epokom, w których powstały/ I1.1
3. Określić ramy czasowe epok, które poznał w danej klasie / I1.1
4. Wymenić najważniejsze wydarzenia historyczne oraz postawy światopoglądowe, które wpływały na charakter poznanych epok I1.1, 1.14
5. Dokonać z pomocą pytań naprowadzających krótkiego omówienia najważniejszych haseł omawianych epok/I1.9
6. Przedstawić treść lektur o b o w i ą z k o w y c h w d a n e j k l a s i e (wskazuje i charakteryzuje głównych bohaterów oraz przedstawia wydarzenia opisane w utworze w kolejności przyczynowo - skutkowej)/I1.7,2.2
7. Wymenić cechy charakterystyczne dla typowych/ wzorcowych bohaterów literackich omawianych epok/I1.8, 1.10, 1.16
8. Dokonać z pomocą pytań naprowadzających interpretacji warstwy treściowej tekstów literackich (epickich, lirycznych, dramatycznych)/ I1.9, 1.13
9. Podejmować próbę samodzielnej analizy tekstu poetyckiego przy pomocy pytań pomocniczych,/I1.9,1.13
10. Odnaleźć w omawianym w czasie lekcji tekście lirycznym środki artystycznego wyrazu znane z wcześniejszych etapów kształcenia (epitet, wyliczenie, porównanie, metafora, powtórzenie, apostrofa, pytanie retoryczne, wykrzyknienie)/ I1.4, 1.11
11. Odnaleźć w omawianym tekście składniki aktu komunikacyjnego – wskazać nadawcę tekstu, jego odbiorcę, komunikat (przedstawiany problem przekazu)/ II3.2
12. Rozróżnić epikę, lirykę i dramat, nazywając właściwie do rodzaju literackiego – nadawcę tekstu/ I1.3
13. Nazwać gatunki literackie omawianych tekstów literackich/I1.3
14. Rozróżnić funkcję tekstu informacyjnego, ekspresywnego, impresywnego w omawianym w czasie lekcji tekście literackim/ II3.3
15. Korzystać z pomocy naukowych takich jak: Słownik ortograficzny, Słownik terminów i pojęć literackich, podręcznik/ IV3, IV7
16. Napisać samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym , referat, definicja, notatka syntetyzująca, które będą spełniać kryteria komunikatywności/ III1.1, 1.3, 1.6, III2.5
17. Stosować w wypowiedziach ustnych i pisemnych podstawowe reguły ortografii, interpunkcji i gramatyki/ II1.1, 1.2, 1.4, 4.1-4.3
18. Wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych związanych z omawianą epoką, w razie potrzeby odnaleźć ich znaczenie korzystając z naukowych źródeł wiedzy/II2.6
19. W czasie wypowiedzi ustnych zachować etykietę języka stosowną do sytuacji komunikacyjnej/ II3.7, 3.9, III1.7
20. Odpowiedzieć logicznie na postawione pytanie/ III1.6
21. Odróżnić styl wypowiedzi potocznej od stylu oficjalnego/ II2.7, 3.5

Na ocenę DOSTATECZNĄ

Uczeń wykazuje się wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do zdobycia stopnia dopuszczającego oraz potrafi:

1. Wyjaśnić znaczenie dat (ram czasowych) dla kształtowania i zakończenia danej epoki/I1.1,
2. Krótko przedstawić założenia programowe omawianych epok, wymieniając i wyjaśniając główne założenia filozoficzne i estetyczne charakterystyczne dla nich/I1.8, I2.4
3. Krótko omówić znaczenie najważniejszych zjawisk i wydarzeń historycznych i politycznych dla kształtowania danej epoki/ I1.14
4. Krótko przedstawić najważniejszych artystów danej epoki, wskazując ich osiągnięcia/ I1.1
5. Wymienić motywy tematyczne najczęściej podejmowane przez twórców omawianych epok, wskazując utwory, w których one występują/ I1.9, 1.10
6. Przyporządkować cechy wzorcowego bohatera epoki do poznanego bohatera literackiego, uzasadniając swą odpowiedź znajomością treści lektur obowiązkowych w danej klasie/ I1.8
7. Charakteryzować bohaterów lektur obowiązkowych w danej klasie, którzy byli powiązani z głównym bohaterem lektury omawianej w czasie lekcji/I1.8, 1.9
8. Dokonać analizy tekstów literackich (epickie i dramatyczne), określając ich temat główny oraz przedstawiając związki przyczynowo – skutkowe poszczególnych wydarzeń i odczytując ich znaczenie dla rozwoju akcji/I1.7,1.8
9. Przedstawić znaczenie dosłowne i przenośne (symboliczne, aluzyjne) omawianych tekstów w czasie lekcji/I1.5
10. Wskazać w omawianym w czasie lekcji tekście lirycznym funkcję środków artystycznego wyrazu (epitetów, wyliczeń, porównań, metafor, powtórzeń, apostrof, pytań retorycznych, wykrzyknień)/ I 1.4
11. Odnaleźć w omawianym tekście składniki aktu komunikacyjnego – kontekst sytuacyjny oraz rodzaj kontaktu pomiędzy nadawcą i odbiorcą oraz określić ich rodzaj (kontakt pośredni, bezpośredni; kontekst historyczny, biograficzny itp)/ I1.14, II3.2
12. Rozróżnić rodzaje liryki w utworach poznanych w czasie lekcji/ I1.3
13. Rozróżnić typy narracji w utworach poznanych w czasie lekcji/ I1.3
14. Rozróżnić tekst główny oraz poboczny, dialog i monolog w tekstach dramatycznych poznanych w czasie roku szkolnego i omówionych w czasie lekcji; określa ich funkcję w interpretacji utworu/ I1.3, 1.8
15. Zdefiniować podstawowe gatunki literackie typowe dla danej epoki oraz przyporządkować je do omawianych w czasie lekcji tekstów literackich; wskazuje w tych utworach cechy gatunkowe/ I1.3
16. Umie przyporządkować poznane gatunki literackie do właściwego rodzaju literackiego/ I1.3
17. Stworzyć spójną wypowiedź ustną lub pisemną na temat tekstu omawianego w czasie lekcji, z zachowaniem trójdzielności kompozycyjnej (może wykorzystać do tego odpowiedzi na pytania naprowadzające i kierunkujące interpretację utworu)/ III1.1,III2.
18. Korzystać samodzielnie z różnych źródeł informacji w celu zebrania materiału na dany temat, przetwarza je w sposób twórczy, unikając plagiatu oraz parafrazy; umie podać te źródła/ III2.10, IV8-10
19. Napisać samodzielnie w y p o w i e d ź o c h a r a k t e r z e a r g u m e n t a c y j n y m spełniającą w co najmniej 50 % kryterium poprawności merytorycznej, językowej i kompozycyjnej/ II4.1, III1.1, 1.3, 2.2, 2.4, 2.5, 2.10
20. Wygłosić monolog na zadany temat z zachowaniem poprawnej konstrukcji wypowiedzi (wypowiedź posiada wstęp, rozwinięcie i podsumowanie) z zachowaniem etykiety językowej/ III1.1, 1.3, 2.2, 2.8
21. Rozróżnić styl popularnonaukowy od potocznego, świadomie je wykorzystuje w swych wypowiedziach i umie je przekształcać na styl właściwy do zaistniałej sytuacji komunikacyjnej/ II2.1, 2.2
22. Wskazać źródła związków frazeologicznych związanych z daną epoką/ III1.1,2.5
23. Rozróżnić styl i stylizację, wskazać cechy charakterystyczne dla stylu danej epoki lub danego

działa./ II2.1,2.6

24. Bogacić swe słownictwo o terminologię naukową charakterystyczną dla danej epoki lub dla danej dyscypliny przedmiotowej, umie właściwie wykorzystywać ją w swych wypowiedziach/ IV.10

Na ocenę DOBRĄ

Uczeń wykazuje się wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do zdobycia stopnia dostatecznego oraz potrafi:

1. Powiązać wydarzenia historyczne, polityczne i artystyczne z twórcami i ich utworami poznanymi w czasie lekcji/I1.1, 1.9, I.14
2. Przedstawić utwory programowe, sztandarowe dla danej epoki, wskazując w nich cechy charakterystyczne dla założeń omawianych czasów/I1.8, 1.9
3. Przedstawić najważniejszych artystów omawianych epok, ich biografie i dorobek artystyczny/I1.8
4. Wskazać różne problemy, motywy tematyczne, które można odnaleźć w tekstach omawianych w czasie poznania kultury danej epoki/I1.9, 1.11
5. Porównać utwory, które łączy wspólny motyw – wskazać podstawę porównania, podobieństwa i różnice/ I1.12, 1.13
6. Interpretować fragment utworu obowiązkowego w danej klasie w kontekście całości dzieła, wskazując wydarzenia poprzedzające dany fragment i mające znaczenie dla jego interpretacji oraz wydarzenia, które będą następstwem tych opisanych w omawianym fragmencie/ I1.8, 1.14
7. Dokonać analizy i interpretacji obowiązkowych w danej klasie tekstów literackich (epickich, lirycznych i dramatycznych) omawianych w czasie lekcji w kontekście biograficznym i historyczno- literackim/ I1.13,1.14 III2.9
8. Dokonać samodzielnej analizy i interpretacji utworu lirycznego nieomówionego w czasie lekcji, ale będącego dziełem artysty poznanego w czasie lekcji/ I1.13, 1.14, III2.9
9. Rozpoznać środki artystycznego wyrazu, charakterystyczne dla poetyki danej epoki lub danego twórcy oraz określić ich funkcję w utworze/ I1.4
10. Samodzielnie odczytać znaczenie dosłowne i przenośne (symboliczne, aluzyjne) omawianych tekstów w czasie lekcji/ I1.5
11. Wskazać w tekście literackim cechy charakterystyczne dla stylu danej epoki lub danego dzieła literackiego/ I1.2, 1.9, 1.10
12. Określić rodzaje liryki w utworach nieomówionych w czasie lekcji, ale napisanych przez artystów, których twórczość została przedstawiona w czasie lekcji/ I1.3
13. Rozróżnić typy narracji w utworach nowych, niepoznanych w czasie lekcji, ale napisanych przez artystów, których twórczość została przedstawiona w czasie lekcji/ I1.3
14. Rozpoznać podstawowe gatunki literackie typowe dla danej epoki w tekstach nieomawianych w czasie lekcji, napisanych przez artystów, których twórczość została przedstawiona w czasie lekcji; wskazuje w tych utworach cechy gatunkowe/ I1.3
15. Uzasadniać stawiane przez siebie hipotezy interpretacyjne w sposób zgodny z etykietą językową/II3.9, III1.1, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9
16. Zabrać głos w dyskusji na temat dzieł literackich, odwołując się do znajomości całego utworu oraz wiedzy o epoce/ III2.1
17. Wygłosić poprawnie skonstruowany monolog na zadany temat, zawierający elementy stylu retorycznego oraz uzasadnić swe zdanie w czasie dyskusji związanej z wygłoszonym monologiem/ III2.8, 1.1, 1.5, 1.7, 1.9
18. Napisać samodzielną w y p o w i e d ź o c h a r a k t e r z e a r g u m e n t a c y j n y , spełniającą w co najmniej 75% kryteria poprawności merytorycznej, językowej i kompozycyjnej/ I1.13, 1.14, II4.1,4.2, III1.1, 1.3,1.6, 2.2, 2.4, 2.5, 2.9,
19. W swych wypowiedziach stosować różne typy argumentów/ III1.5
20. Dostrzegać i rozumieć ironię oraz absurd/ I1.6

Na ocenę BARDZO DOBRĄ

Uczeń wykazuje się wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do zdobycia stopnia dobrego oraz potrafi:

1. Wskazać związki wydarzeń historycznych i politycznych z kształtującym się nowym światopoglądem omawianych w danej klasie epok kulturowych/ I1.8
2. Omówić ważne zjawiska literackie, kulturowe i historyczne epok oraz zależności między nimi/ I1.9
3. Porównać założenia programowe dwóch epok literackich/ I1.8
4. Omówić nawiązania w dziele literackim do innych dzieł kultury/ I1.12, 1.14
5. Szczegółowo omówić problematykę obowiązkowych w danej klasie tekstów literackich/ I1.7-9,
6. Dokonać analizy i interpretacji tekstów literackich (epickich, lirycznych i dramatycznych) omawianych w czasie lekcji w kontekście filozoficznym i estetycznym/ I1.13, 1.14
7. Dokonać samodzielnej analizy i interpretacji utworu lirycznego nieomówionego w czasie lekcji, ale prezentującego estetykę omawianej epoki/ I1.13, 1. 14
8. Rozpoznać środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla poetyki danej epoki lub danego twórcy oraz określić ich funkcję w utworze/ I1.4,1.13
9. Samodzielnie odczytać znaczenie dosłowne i przenośne (symboliczne, aluzyjne) tekstów nieomawianych w czasie lekcji, ale reprezentatywnych dla danej epoki/ I1.5, IV1-2, IV6
10. Dokonać samodzielnej analizy i interpretacji tekstów literackich, stawia hipotezę interpretacyjną oraz potrafi ją uzasadnić, odwołując się do tekstu (epickiego, lirycznego, dramatycznego)/ I1.14, III1.1
11. Wykorzystać konteksty filozoficzne, estetyczne, społeczne i polityczne w interpretacji utworu/ I1.14
12. Porównać i ocenić bohaterów poznanych utworów literackich/ I1.8, 1.9, 1.13
13. Określić funkcje środków stylistycznych w nieznanym dotąd wierszu/ I1.4
14. Interpretować poznane utwory w konwencjach gatunkowych i w konwencjach prądów artystycznych/ I1.
15. Brać aktywny udział w dyskusji, wykazywać się samodzielnością ocen i sądów/ III1.1, 1.2, 1.6, 1.7, 1.9, 2.1-4
16. Poprawnie posługiwać się różnymi formami wypowiedzi, komponować je zgodnie z wymaganiami gatunku/ III1.3, 1.6
17. Dokonać stylizacji tekstu mówionego bądź pisanego na styl charakterystyczny dla danej epoki lub danego dzieła/ II2.1, 2.6
18. Napisać samodzielną w y p o w i e d ź o c h a r a k t e r z e a r g u m e n t a c y j n y , spełniającą w co najmniej 85 % kryteria poprawności językowej i kompozycyjnej/ III1.1, 1.3

Na ocenę CELUJĄCĄ

Uczeń wykazuje się wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do zdobycia stopnia bardzo dobrego oraz potrafi:

1. Samodzielnie analizować i interpretować teksty literackie obowiązkowe w danej klasie, odwołując się do kontekstów interpretacyjnych/ I1.13, 1.14
2. Oceniać i wartościować teksty kultury, uzasadniając swoje zdanie odwołaniami do wypowiedzi krytycznoliterackich na temat dzieła/ I2.1, 2.6
3. Wyczerpująco omawiać sztukę epoki i jej związek z literaturą, uzasadniając swe wypowiedzi innymi tekstami popularnonaukowymi/ I2.1, 2.2, 2.5-7, I1.14
4. Rozpoznawać, omawiać i określać funkcję motywów w literaturze i innych dziedzinach sztuk/ I1.9, 1.11, IV2
5. Konfrontować poglądy na świat i życie twórców różnych epok/ I1.12,1.13
6. Celowo posłużyć się w piśmie różnymi gatunkami literackimi/ I1.3
7. Wypowiadać się w mowie i piśmie w sposób poprawny pod względem obowiązujących reguł gramatycznych, estetycznych i zgodnie z obowiązującymi normami etykiety językowej/ III1.1, 2.2-10

II SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

1. Wiedza i umiejętności uczniów sprawdzane będą w sposób różnorodny, zależny od dominującego typu predyspozycji klasy oraz indywidualnych możliwości ucznia.
2. Postawione wymagania będą sprawdzać wiedzę teoretyczną ucznia oraz jego umiejętności praktyczne w formie ustnej i pisemnej.
3. Znajomość treści lektur obowiązkowych w danej klasie (epickich i dramatycznych) sprawdzana będzie:
 - a. w formie pisemnej - za pomocą pracy z tekstem (interpretacja i analiza kierunkowana pytaniami pomocniczymi), sporządzonych samodzielnie notatek, kartkówek, rozprawek;
 - b. w formie ustnej – za pomocą rozmowy sprawdzającej, odpowiedzi ustnej, wygłaszanych monologów na podstawie przygotowanych przez ucznia indywidualnie lub grupowo materiałów;
4. Rozumienie tekstów lirycznych sprawdzane będzie
 - a. w formie pisemnej - pracy z tekstem (interpretacja i analiza kierunkowana pytaniami pomocniczymi), wypowiedzi argumentacyjnych, sporządzonych samodzielnie notatek;
 - b. w formie ustnej – za pomocą rozmowy sprawdzającej, odpowiedzi ustnych, wygłaszanych monologów na podstawie przygotowanych przez ucznia indywidualnie lub grupowo materiałów.
5. Znajomość epoki, jej charakterystycznych cech, założeń programowych, czasu trwania sprawdzana będzie
 - a. w formie pisemnej – kartkówek, testów, w y p o w i e d z i a r g u m e n t a c y j n y c h , testów podsumowujących;
 - b. w formie ustnej – odpowiedzi ustne;
6. Znajomość zagadnień teoretyczno – literackich, gramatycznych, językowych sprawdzana będzie w formie:
 - a. ćwiczeń pisemnych wykonywanych w czasie lekcji lub w domu – indywidualnie i grupowo;
 - b. sprawdzianów pisemnych wiedzy i umiejętności;
7. Umiejętność komponowania wypowiedzi sprawdzana będzie w formie
 - a. pisemnej – tworzenie samodzielnych notatek syntetyzujących, definicji, wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, referatów;
 - b. ustnej – wygłaszanie referatów, monologów, udział w rozmowie, prowadzenie dialogu;
8. Rozumienie tekstów sprawdzane będzie w formie:
 - a. pisemnej – praca z tekstem polegająca na udzielaniu odpowiedzi na postawione pytania dotyczące treści i kompozycji tekstów; tworzenie streszczeń, planów tekstów, sporządzanie samodzielnych notatek;
 - b. ustnej – rozmowa na temat przeczytanego lub usłyszanego tekstu, odpowiedź ustna;
9. Inne zadania wykonywane w domu i na lekcji (np. zadania domowe, referaty, projekty, praca w grupie).

III) WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ OKREŚLA STATUT ZESPOŁU SZKÓŁ